

Yttrande över promemorian ”Tidsfrister och kontaktpunkt för att främja produktion av förnybar energi”

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens ansvarsområden; samhällsplanering, byggande och boende.

Boverket avger följande ställningstagande över promemorian ”Tidsfrister och kontaktpunkt för att främja produktionen av förnybar energi”.

- Boverket tillstyrker att sektorsövergripande författningar införs för att genomföra kraven i direktivet och att Statens energimyndigheten får ansvaret för inrättandet av kontaktpunkten.
- Boverket tillstyrker förslaget till lag om tidsfrister för vissa ärenden som rör produktion av förnybar el och om inrättande av en kontaktpunkt.
- Boverket har synpunkter på 3 § i förslaget till förordning om tidsfrister för vissa ärenden som rör produktion av förnybar el och om inrättande av en kontaktpunkt.
- Boverket avstyrker 10 och 11 §§ i förslaget till förordning om tidsfrister för vissa ärenden som rör produktion av förnybar el och om inrättande av en kontaktpunkt, i dess nuvarande form.
- Boverket tillstyrker resterande paragrafer i förslaget till förordning om tidsfrister för vissa ärenden som rör produktion av förnybar el och om inrättande av en kontaktpunkt.
- Boverket har vissa synpunkter på innehållet i promemorian.

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar följande synpunkter gällande de avsnitt som myndigheten har begränsat sitt yttrande till.

Synpunkter på förslag till förordning om tidsfrister för vissa ärenden som rör produktion av förnybar el och om inrättande av en kontaktpunkt

1 § andra stycket

I 1 § andra stycket hänvisas till 12 §, någon sådan bestämmelse finns inte i förordningsförslaget.

3 §

I 4 § regleras vilka tillstånd som omfattas av förordningens tidsfrister. I 3 § regleras när tidsfristerna inte ska tillämpas. Placeringen, det vill säga ett undantag före en huvudregel, frångår strukturen för hur bestämmelser brukar utformas. 3 § och 4 § bör därför byta plats. Rubriken "Avvikande bestämmelser i andra lagar eller i förordningar" kan utgå eftersom det är den enda avvikande bestämmelsen och som dessutom hör samman med tidsfristerna.

4 § 8

Författningsnumret till plan- och byggförordningen ska vara 2011:338.

10 § 2

Enligt denna punkt ska det på kontaktpunkten finnas direktlänkar till vägledning och specifik information om de förfaranden som avses i 9 § hos de myndigheter som ska handlägga ett sådant ärende.

Ansökningar om lov eller anmälan enligt plan- och bygglagen (2010:900) och plan- och byggförordningen (2011:338) (4 § 8) handläggs av byggnadsnämnden i den kommun där åtgärden ska utföras. Ärenden som rör produktion av förnybar energi som exempelvis ansökningar om bygglov för vindkraftverk, solenergianläggningar på byggnader eller transformatorstationer är ärenden som är väldigt ovanliga. Att kommunerna har vägledning och information om detta på sina webbsidor idag är därför inte troligt.

På Boverkets webbplats finns PBL kunskapsbanken som är en digital handbok till plan- och bygglagstiftningen. Där finns vägledning om lovplikten för sådana åtgärder som kräver bygglov. Eftersom Boverket inte handlägger ansökningar om lov eller anmälan omfattas inte Boverkets vägledning av punkten 2 eftersom det står "som ska handlägga ett sådant ärende" i paragrafen.

Boverket anser att det är mer resurseffektivt om det finns direktlänkar till Boverkets vägledning i stället för till 290 kommuners webbsidor. Boverket har viss vägledning redan idag medan de flesta kommunerna förmodligen måste ta fram vägledning till sina webbsidor. Punkten 2 behöver i så fall omformuleras.

11 §

Boverket anser att det i 11 § behöver förtydligas vad Boverkets roll är både när det gäller att tillhandahålla vägledning på vår egen webbplats och när det gäller om och i så fall hur vi ska hjälpa Statens energimyndighet vid framtagande av kontaktpunkten och handboken.

Enligt punkten 1 ska kontaktpunkten tillhandahålla generell information, direktlänkar och kontaktuppgifter till Boverket. Enligt andra stycket ska alla myndigheter som räknas upp i första stycket (utom mark- och miljödomstolarna) bistå Statens energimyndighet i arbetet med kontaktpunkten genom att säkerställa att det på den egna webbplatsen finns specifik och uppdaterad vägledning och information om de tillstånd, anmälningar och dispenser som myndigheten prövar, och att handlingar i ett ärende kan lämnas in digitalt.

Så som paragrafen är utformad innebär den att det ska finnas direktlänkar och kontaktuppgifter till Boverket. Men eftersom det står ”som myndigheten prövar” och Boverket inte prövar ansökningar om lov och anmälan ska vi inte bistå Statens energimyndighet i arbetet med kontaktpunkten. Boverket undrar om det verkligen är tanken med paragrafen? Om det är meningen att Boverket ska bistå Statens energimyndighet behöver andra stycket omformuleras.

Enligt Naturvårdsverkets förslag ska vissa myndigheter vara informationsansvariga medan andra bara ska ha ett verksamhetsansvar, dvs. pröva ett ärende eller ta emot en anmälan. Enligt det förslaget ska Boverket ha ett informationsansvar och byggnadsnämnden ska vara verksamhetsansvariga. Enligt promemorians förslag bör inte informationsansvaret separeras från verksamhetsansvaret. Det är de myndigheter som handlägger ett ärende som är bäst lämpade att tillhandahålla information enligt promemorian. När det gäller lov och anmälan så är det inte Boverket som handlägger dessa ärenden utan byggnadsnämnden. Boverket anser att Naturvårdsverkets förslag var bättre när det gäller plan- och bygglagstiftningens tillstånd och anmälningar eftersom det förslaget överensstämmer med de olika roller Boverket respektive byggnadsnämnderna har.

På Boverkets webbplats finns nationell vägledning till plan- och bygglagstiftningen som kan vara användbar. Plan- och bygglagstiftningen är en ramlagstiftning och om 290 kommuner ska skriva vägledning finns det risk att vägledningen blir olika i olika kommuner. Det kommer också krävas en arbetsinsats från alla Sveriges kommuner. Det är därför bättre att länka till Boverkets vägledning än till kommunernas vägledning. Andra stycket behöver i så fall omformuleras.

Enligt 10 § 4 ska det genom kontaktpunkten tillhandahållas en digital handbok om förfarandet för utvecklare av projekt för produktion av förnybar energi. Men det framgår inte av 11 § vem som ska ta fram denna handbok. Enligt 11 § andra stycket ska myndigheterna som ska bistå Statens energimyndighet i arbetet med kontaktpunkten göra det ”genom att” säkerställa att det på den egna webbplatsen finns vägledning och information. Det står inte i paragrafen att de

ska hjälpa Statens energimyndighet med att ta fram kontaktpunkten och handboken. Om det är avsikten behöver detta tydliggöras i 11 § andra stycket.

Synpunkter på promemorian

Författningsnumret till plan- och byggförordningen (sidorna 15,16 och 26)

Författningsnumret till plan- och byggförordningen ska vara 2011:338 i förordningsförslagets 4 § 8. Hänvisningen till plan- och byggförordningen behöver därför ändras i promemorian.

Kontaktpunkt (sidorna 8-9 samt 20-23)

Enligt promemorian ska sökande inte behöva kontakta mer än en kontaktpunkt under hela förfarandet. Ansökan om bygglov och marklov samt anmälan prövas av byggnadsnämnden i den kommun där åtgärden ska utföras vilket framgår av 9 kap. 20 § plan- och bygglagen. Det innebär att ansökan om lov och anmälan måste göras hos byggnadsnämnden och det kan inte göras via kontaktpunkten.

Kontaktpunkten ska tillhandahålla en handbok om förfarandet för utvecklare av projekt för produktion av förnybar energi. På sidan 8 står det att den ska "även" finnas online men enligt sidorna 20-22 är det en digital handbok på en webbplats. Boverket anser att det bör förtydligas i vilken form handboken ska vara och vad som skiljer den generella vägledningen på kontaktpunkten från handboken. På sidan 22 står att det är på myndigheternas egna webbplatser som det bör finnas specifik information om olika tillstånds-, anmälnings- och dispensförfaranden. Kontaktpunkten bör tillhandahålla länkar och övergripande information så att sökande endast behöver gå in på kontaktpunktens webbplats för att hitta vägledning genom hela förfarandet. Det talar emot att det ska finnas en handbok på kontaktpunkten. Ska informationen finnas på kontaktpunkten eller på de olika myndigheternas respektive webbplatser eller både och? Detta måste förtydligas både i förordningen och promemorian.

Det framgår inte när kontaktpunkten och handboken ska vara klar.

Ska kontaktpunkten och handboken enbart ha vägledning om sådant som kräver tillstånd eller ska det finnas vägledning även om de åtgärder som inte kräver tillstånd? Vågförbrukning och bergvärme kräver tex. inte bygglov. Det behöver förtydligas vad vägledningen ska handla om. Det har stor betydelse för hur stor arbetsinsats som kommer att krävas av Boverket om vi ska bistå Statens energimyndighet.

Statens energimyndighet får uppgiften att inrätta kontaktpunkten. Ingår det i deras uppgift att bygga upp strukturen och skriva innehållet på sidorna eller förväntas andra myndigheter göra det?

Konsekvensanalys (sidorna 24-28)

Enligt bedömningen i promemorian kommer arbetet med kontaktpunkten sannolikt inte att innebära något merarbete för berörda myndigheter. Relevant uppdaterad information och digitala lösningar bör redan finnas. Förslagen bedöms inte heller få några konsekvenser för kommunerna. Boverket anser att den bedömningen är felaktig både när det gäller konsekvenser för Boverket och för kommunerna. Men konsekvenserna beror på hur förordningen formuleras. Som förslaget ser ut så har Boverket inget ansvar enligt 11 § för att bistå Statens energimyndighet med kontaktpunkten och handboken. Om förslaget kvarstår så blir det inget merarbete för Boverket. Men om förslaget ändras så att Boverket ska bistå blir det konsekvenser för Boverket.

I PBL kunskapsbanken som är Boverkets digitala handbok för plan- och bygglagstiftningen finns vägledning om lovplikten för sådana åtgärder som kräver bygglov som till exempel vindkraftverk, solfångare och solcellspaneler på byggnader samt transformatorstationer. Det finns dock inte information om sådana åtgärder som inte kräver bygglov som till exempel vågkraftverk och bergvärme. Om Boverket ska ta fram vägledning även om åtgärder som inte kräver lov eller anmälan krävs en betydande arbetsinsats. Boverket var delaktiga i framtagandet av "Vindlov" som är ett antal informationssidor om vindkraft på Statens energimyndighets webbsida. Vår erfarenhet från det projektet är att det krävs en hel del arbete både med att ta fram webbaserad vägledning och att sedan förvalta vägledningen. Plan- och bygglagstiftningen ändras ibland flera gånger per år vilket gör att all vägledning behöver ses över och eventuellt uppdateras ofta.

Ärenden som rör produktion av förnybar energi som exempelvis ansökningar om bygglov för vindkraftverk, solenergianläggningar på byggnader eller transformatorstationer är ärenden som är väldigt ovanliga. Att Sveriges 290 kommuner har vägledning och information om detta på sina webbsidor idag är därför inte troligt. Den information de har på sina webbplatser vänder sig oftast till engångsbyggaren som ska bygga en villa, ett garage, ett attefallshus, en friggobod eller en altan. Om författningsförslaget kvarstår kommer det krävas en omfattande arbetsinsats av alla Sveriges 290 kommuner.

På sidan 25 står det att inrättandet av en kontaktpunkt innebär konsekvenser för Statens energimyndighet och för myndigheter som handlägger de ärendetyper som kontaktpunkten ska omfatta, det vill säga Boverket, Energimarknadsinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten, och så vidare. Som har påpekats tidigare handlägger inte Boverket de ärendetyper som kontaktpunkten ska omfatta vilket innebär att texten är fel.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Bygglovsarkitekt Kajsa Lind har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, jurist Ulrica Lidfors och enhetschef Kerstin Hannrup Broad deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Kajsa Lind
bygglovsarkitekt

Kopia till:
i.e.remissvar@regeringskansliet.se
lars.arell@regeringskansliet.se